

На основу члана 28. став 7. и члана 36. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015) и члана 15. став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС и 44/2018), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У

О УПРАВЉАЊУ РИЗИКОМ КОНЦЕНТРАЦИЈЕ ПО ОСНОВУ

ИЗЛОЖЕНОСТИ БАНКЕ ОДРЕЂЕНИМ ВРСТАМА ПРОИЗВОДА

1. Овом одлуком прописују се начин израчунавања појединачних показатеља пословања банке у вези са управљањем ризиком концентрације по основу изложености банке одређеним врстама производа, ограничења која се односе на тај ризик, као и начин, форма и рокови извештавања Народне банке Србије о тим показатељима.

2. Изложености банке по основу кредита одобрених становништву чија је уговорена рочност дужа од 2920 дана не могу бити веће од 30% износа капитала банке утврђеног у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке увећаног за износ свих обавеза банке у динарима чија је преостала рочност дужа од 1825 дана.

Ради примене става 1. ове тачке, на обрачун износа капитала из тог става не примењују се регулаторна прилагођавања и одбитне ставке од капитала прописани одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, осим умањења за губитак текуће године и ранијих година и за нереализоване губитке.

Изузетно од става 1. ове тачке, изложености банке из тог става не могу бити веће од:

- 1) 50% износа капитала и обавеза из тог става у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2019. године;
- 2) 40% износа капитала и обавеза из тог става у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2020. године.

Кредити из става 1. ове тачке обухватају припадајући део стања на рачунима 102, 107 и 108 утврђеним Контним оквиром за банке у складу са одлуком којом се прописују Контни оквир и садржина рачуна у Контном оквиру за банке и исказују се по бруто принципу, односно пре умањивања за исправке вредности.

Банка је дужна да износ изложености из ст. 1. и 3. ове тачке умањи за износ обезбеђен првокласним средствима обезбеђења ако су испуњени услови за њихову класификацију у категорију А у складу са одредбама одлуке којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке.

Обавезама банке из става 1. ове тачке сматрају се и субординиране обавезе у динарима које нису укључене у капитал у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, ако испуњавају услов из тог става.

Становништво из става 1. ове тачке обухвата домаћа физичка лица, страна физичка лица – резиденте, страна физичка лица и домаћа физичка лица – нерезиденте, у складу са одлуком којом се уређују прикупљање, обрада и достављање података о стању и структури рачуна из Контног оквира.

Кредити чија уговорена рочност није дужа од 2920 дана а код којих је, у поступку реструктурирања потраживања, у складу са одлуком којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке, промењен датум доспећа последње рате, чиме је уговорена рочност тог кредита продужена на преко 2920 дана – не укључују се у обрачун изложености из става 1. ове тачке.

Кредит из става 1. ове тачке одобрен до 18. марта 2020. године код којег је промењен датум доспећа последње рате, чиме је уговорена рочност тог кредита продужена на дуже од 2920 дана – не укључује се у обрачун изложености из става 1. ове тачке ако су испуњени следећи услови:

1) нова уговорена рочност није дужа од 3285 дана, односно 3650 дана у случају потрошачких кредита одобрених за куповину моторних возила;

2) промена датума доспећа последње рате уговорена је у периоду од 19. марта до 31. децембра 2020. године, односно у периоду од 19. марта 2020. године до 31. децембра 2021. године у случају потрошачких кредита одобрених за куповину моторних возила;

3) уговором о кредиту код којег је промењен датум доспећа последње рате није одобрен додатни износ кредита у периоду од 19. марта 2020. године до коначне отплате по том уговору.

Кредити из става 1. ове тачке чија уговорена рочност није дужа од 2920 дана а код којих је по основу примене мораторијума период отплате продужен на дуже од 2920 дана – не укључују се у обрачун изложености из става 1. ове тачке.

Под мораторијумом из става 10. ове тачке подразумева се застој у отплати обавеза у складу са одредбама одлуке којом су уређене привремене мере за очување стабилности финансијског система у Републици Србији у условима пандемије изазване COVID-19.

Изложености банке из става 1. ове тачке умањују се за износ потраживања по основу кредита за рефинансирање кредита из тог става који су одобрени до 18. марта 2020. године ако су испуњени следећи услови:

1) уговорена рочност кредита за рефинансирање није дужа од 3285 дана, односно 3650 дана у случају потрошачких кредита одобрених за куповину моторних возила;

2) кредит за рефинансирање одобрен је у периоду од 19. марта до 31. децембра 2020. године, односно у периоду од 19. марта 2020. године до 31. децембра 2021. године у случају потрошачких кредита одобрених за куповину моторних возила;

3) износ кредита за рефинансирање није већи од преосталог неотплаћеног износа кредита који се рефинансира кредитом за рефинансирање.

Под кредитом за рефинансирање из става 12. ове тачке подразумева се нови кредит који је банка одобрила дужнику ради измирења дела или целог износа обавезе коју дужник има према банци по кредитима из става 1. ове тачке.

3. Банка је дужна да податке из тачке 2. ове одлуке доставља Народној банци Србије месечно, са стањем последњег календарског дана претходног месеца, и то најкасније 20. у месецу, а податке са стањем на дан 31. децембра текуће године дужна је да достави и након затварања пословних књига, и то најкасније 5. марта наредне године.

Банка је дужна да коначне податке из тачке 2. ове одлуке за јануар текуће године са стањем на дан 31. јануара те године – достави најкасније 12. марта те године.

Податке из става 1. ове тачке банка доставља у електронској форми на обрасцу *Показатељ ризика концентрације*, који је као Прилог 1 одштампан уз ову одлуку и њен је саставни део.

Податке из става 1. ове тачке банка доставља у складу са упутством Народне банке Србије којим се уређује електронско достављање ових података и које се објављује на интернет презентацији Народне банке Србије.

Банка је дужна да податке из става 1. ове тачке прикаже тачно и потпуно.

Рокове из ст. 1. и 2. ове тачке Народна банка Србије може продужити за дане државних празника – о чему благовремено обавештава банке.

4. Ако банка не одржава показатељ ризика концентрације на начин прописан тачком 2. ове одлуке, дужна је да о томе без одлагања обавести Народну банку Србије, уз навођење разлога због којих не одржава тај показатељ на начин прописан овом одлуком, као и да јој, у најкраћем могућем року, достави план о усклађивању са овим показатељем. Народна банка Србије оцењује адекватност овог плана и планираног рока за усклађивање, након чега обавештава банку о својој оцени. Банка која је доставила адекватан план дужна је да Народну банку Србије без одлагања обавести о томе да је своје поступање ускладила са одредбама ове одлуке у року из тог плана и на начин утврђен тим планом.

План из става 1. ове тачке садржи пројекцију кретања стања кредита, капитала и обавеза банке, и то тако да се у што краћем року поступање банке усклади са ограничењима прописаним овом одлуком, као и планиране начине за достизање усклађености који, у зависности од тога шта је применљиво, могу обухватити следеће:

- 1) планирано повећање капитала докапитализацијом, и то износ и динамику те докапитализације, као и друге планиране начине за измену вредности капитала;
- 2) планирану динамику измене структуре кредитног портфолија;
- 3) друге планиране активности које доприносе усклађивању поступања банке с тачком 2. ове одлуке.

Ако утврди да банка не одржава показатељ из става 1. ове тачке, а о томе није обавестила Народну банку Србије, ако банка није доставила план из става 1. те тачке, ако је доставила неадекватан план или ако не поступи по достављеном плану у року из тог плана – Народна банка Србије према банци може да предузме једну или више од следећих мера:

- 1) да одреди показатељ адекватности капитала већи од прописаног, у складу с чланом 23. Закона о банкама;
- 2) да јој наложи да донесе и спроведе мере за смањење, односно ограничавање износа изложености банке одређеним врстама производа;

3) да јој наложи да у одређеном року повећа капитал до одређеног нивоа;

4) да јој наложи да издвоји одговарајући износ динарских средстава на посебан рачун Народне банке Србије отворен у RTGS систему – до усклађивања са одредбама ове одлуке;

5) да јој наложи да предузме, односно обустави друге активности.

5. Ова одлука објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и ступа на снагу 1. јануара 2019. године.

ИО НБС бр. 104
24. децембра 2018. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић, с.р.